

Enkku ulos luokkahuoneista – toiminnallisia ratkaisuja kielenopetukseen koko koululle

Jyväskylän yliopiston Kielikampus toteutti kuluvan lukuvuoden 2017–2018 aikana opettajien täydennyskoulutuksen nimeltä VarKi eli Varhaista kielenoppimista kaikkialla. Tavoitteena oli löytää uusia keinoja kieliohjelman varhentamiseksi Suomessa. Teorialähtöisten kontaktiviikonloppujen lisäksi koulutukseen kuului kieliprojektin toteuttaminen koulussa tai päiväkodissa. Tässä artikkelissa kerron omasta kieliprojektistani, jonka toteutin alakoulun esikoululaisten, 1.–6.-luokkalaisten ja koulun henkilökunnan kanssa. Projektissani englantia vietiin toiminnallisoin keinoin englannin luokasta ympäri koulua ja sitä myös maisteltiin innokkaasti. Lisäksi kerron koulutuksessa suunnitellusta oppimispelistä.

Julkaistu: 13. kesäkuuta 2018 | Kirjoittanut: Sabrina Lehtomaa

Projektin taustaa

VarKi-opintojen teorian ja käytännön jaksojen aikana tuli esiin erilaisia varhaisen kielikoulutuksen käytäntöön sovellettavia asioita, kuten esimerkiksi miten varhaisen iän kielikoulutus vaikuttaa äidinkielen kehitykseen, kielen oppimiseen ja tulevaan opintopolkuun. Itse jäin miettimään, kuinka voisimme kouluyhteisössä edelleen kehittää varhaisen iän (varhaiskasvatus, esi- ja alkuopetus) vieraan kielen oppimista ja saada vieraan kielen oppimista myös erityisryhmien ulottuville.

Lähdettäessä kehittämään varhaisen iän kielenoppimista on hyvä miettiä perusteita ensin. Uudet perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (Opetushallitus 2014) otettiin käyttöön syksyllä 2016. Opetussuunnitelman perusteissa korostuu oppilaiden aktiivisuus ja oppimisen ilo, ja niissä määritellään kielten opetuksen yhteisiksi päämääriksi mm. oppijakeskeisyys, yhteistoiminnallisuus, toiminnallinen oppiminen ja kulttuurienvälinen viestintä. Uusi opetussuunnitelma keskittyy siihen, miten opetetaan ja opitaan. Opettaja nähdään oppimisprosessin ohjaajana ja oppilaat ovat koulun arkipäivän toimijoita.

Kieltenopetuksen kehittämistarpeita kartoittavan Prolang-projektin (Huhta 1999) aloittama ja mm. Elinkeinoelämän keskusliiton selvityksen (2014) jatkama tie työelämän kansainvälistymisestä ja kielitaidon merkityksestä peilautuu hyvin sekä Perttu Ståhlbergin artikkeliin (2012) että tuoreempaan professori Riitta Pyykön selvitykseen (2017) kieltenopetuksen tilasta. Monen alan ammattilaiset tarvitsevat nykyään monipuolista kielitaitoa omissa työtehtävissään. Sen saavuttamiseen tarvitaan lisää oikeita työelämän autenttisia harjoitustilanteita, sillä erityisesti spontaanit tilanteet, vaikka pienetkin, tuottavat monesti vaikeuksia.

Monipuolista kielitaitoa tarvitaan, vaikka kieliä opiskellaan aikaisempaa vähemmän (Pyykkö 2017). Kun kielenopiskelun tilaan tarvitaan korjausta, on hyvä aloittaa vieraiden kielten taitojen rakentaminen varhaisen iän kielenoppimisen kautta. Positiivinen asenne kielten oppimiseen ja rohkeus käyttää vierasta kieltä ovat hyvä alku vieraan kielen oppimiselle.

Uudenlaiset oppimisympäristöt: oppimispeli

Oppilaiden aiemmat kokemukset ja osaaminen voivat vaikuttaa siihen, miten oppimisympäristöissä opitaan: ”Hyvä oppimisympäristö tukee oppimista, sillä silloin opettaja innostaa ja ohjaa, ja oppiessa muodostuu oppimisen iloa, sosiaalisia taitoja ja yhteisöllisyyttä” (Hellström, Johnson, Leppilampi ja Sahlberg 2015). Uusi opetussuunnitelma tuo kouluihin lisää oppimisen iloa, yhteisöllisyyttä ja erilaisia oppimisympäristöjä. Leikki on lapselle luontainen tapa oppia, ja siksi uuden kielen oppiminen sen avulla istuu hyvin lasten maailmaan. Leikit ja pelit harjoittavat lapsia, ja niiden kautta he oppivat monia uusia taitoja ja tietoja sekä erilaisia tapoja ilmaista itseään, oivaltaa asioita tai kokea elämyksiä pelin tai leikin edetessä. Elämyksiä antavat erilaiset peliympäristöt, -tavat ja peleihin liittyvät tarinat. Erilaisten verkkosovellusten ja opetuspelien käyttö koulun arjessa on yleistynyt, ja lasten omiakin älylaitteita voidaan hyödyntää opetuksessa.

Osana VarKin lähiopetusjaksoja suunnittelimme ryhmissä oppimispelin. Ajatuksena oli luoda oppimispelistä motivoiva ympäristö, joka houkuttelisi oppimaan kieltä ja tukisi sen oppimista. Pelimateriaalia suunnitellessa mietimme sitä, miten peli loisi pelaavien oppilaiden välille sosiaalisen ympäristön, jossa he yhdessä löytäisivät yhä kehittävämpiä yhteyksiä sanojen ja asioiden välille. Innostuimme ajatuksesta, että saisimme lapset mukaan oppimaan hausalla ja heidän maailmaansa sopivalla tavalla. Pelimme on vielä idea-asteella, mutta olisi kiva joskus toteuttaa se.

- **Oppimispelin nimi:** BEACH FUN
- **Suunnittelijat:** Sabrina Lehtomaa ja Piia Niemelä
- **Osaamistavoitteet:** Lapsi oppii käyttämään vierasta kieltä (matkailu-/lomasanastoa) aidontuntuisissa tilanteissa toiminnallisoin keinoin. Tuotetaan puhuttua ja kirjoitettua kieltä.
- **Kohderyhmä/taitotaso:** Esikouluikäisistä alkaen monen ikäiselle oppijalle, koska peli mukautuu pelaajan taitotasoon.
- **Materiaalit/ympäristö:** Pelissä liikutaan älylaitteen kanssa. Laitteessa on kartta. Pelaaja siirtyy määritelyihin paikkoihin ja laite valvoo GPS:n avulla, että paikka on oikea ja tehtävät tehdään. Tarkoitus on hankkia mahdollisimman paljon rantaelämään liittyviä asioita vieraalla kielellä. Niitä hankitaan eri ”pisteissä”. Peliä voi pelata yksin tai pareittain. Peliä voi pelata vaihtelevissa ympäristöissä sisä- ja ulkotiloissa (kartat, GPS).
- **Esimerkkejä pisteistä:**

- **Jäätelökioski (suullinen tehtävä):** Jäätelökioskilla pelaajan tehtävänä on tilata ohjeessa annettu jäätelö vierasta kieltä käyttäen (puhuen). Kioskin ikkunassa on lista makuvaihtoehtoista. Esimerkki ohje: "Tilaa vanilja-mansikka-suklaa-jätski."
- **Kaupustelija (kirjallinen tehtävä):** Ruudulla on kaupustelijan kärry, jossa on aurinkorasvaa, kosteusvoide, vesipullo ja shampoo. Pelaajan pitää kirjoittamalla ostaa ohjeissa mainittu tuote.
- **Pelin kesto:** Joustava. Pelaaja voi jatkaa edellisellä kerralla saavuttamaltaan tasolta eteenpäin.
- **Palaute/motivointi:** Pelaajaa kannustetaan siten, että aina saa jotakin. Peli ohjaa oppijoita. Jos pelaaja jumittuu jollekin pisteelle, peli antaa vihjeitä tehtävän ratkaisemiseen. Jos onnistuu tehtävässä paremmin (esim. muistaa tilatessa sanoa *please/bitte*), saa paremman palkinnon = taso nousee. Pelissä on myös bonuksia, jos löytää harvinaisuuksia, esim. simpukoita tai eksoottisen kukan. Mitä korkeamman tason saavuttaa, sitä korkeatasoisemmalle rannalle päätyy. Peli kerää taustalla tietoa. Pelaamisen jälkeen oppilas voi tarkastella etenemistä videoesityksen omaisesti. Pelaaja voi esim. kuunnella omaa suullista tuottamistaan.

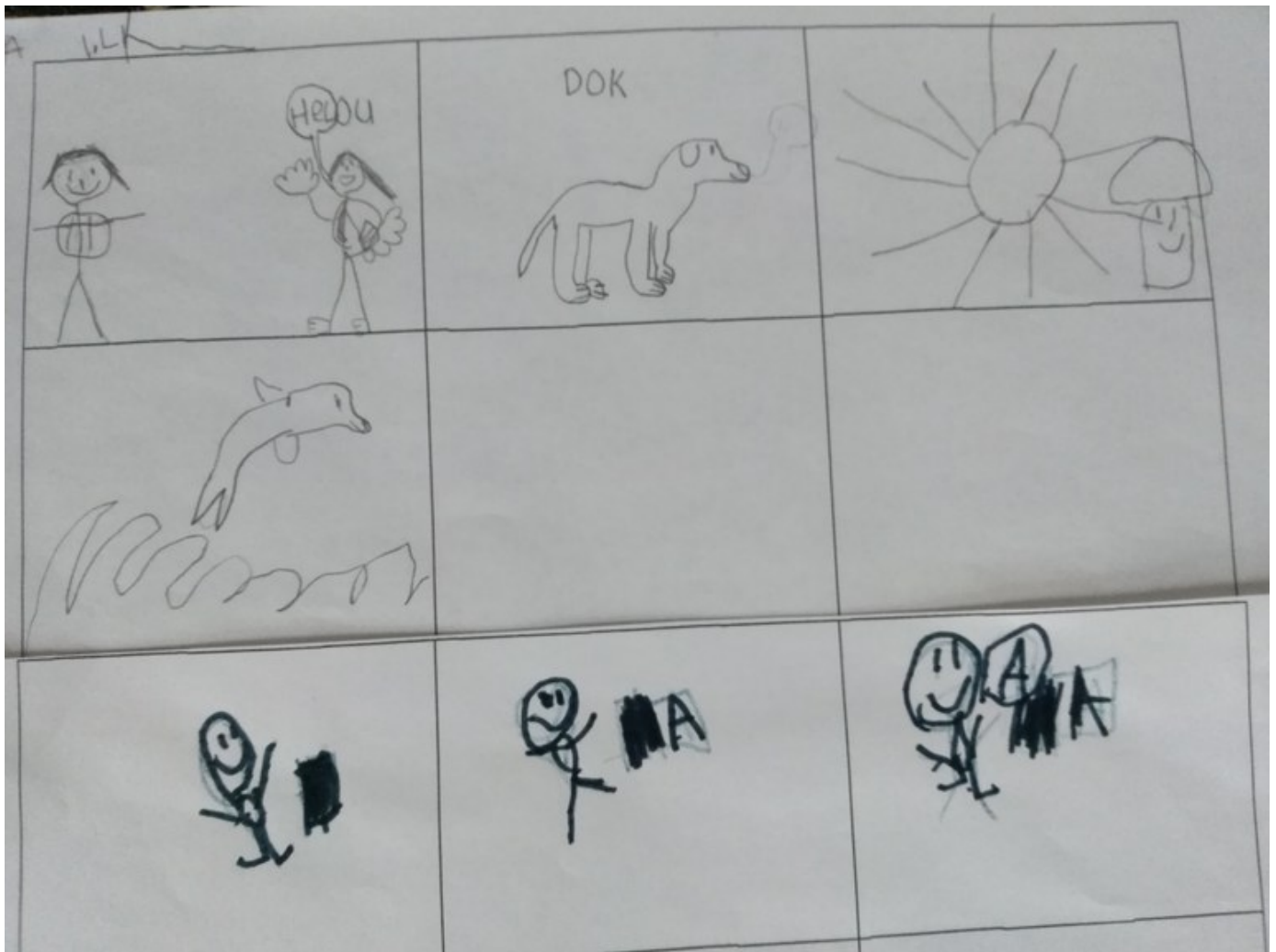
VarKin toiminnallinen projekti – enkku koko koululle

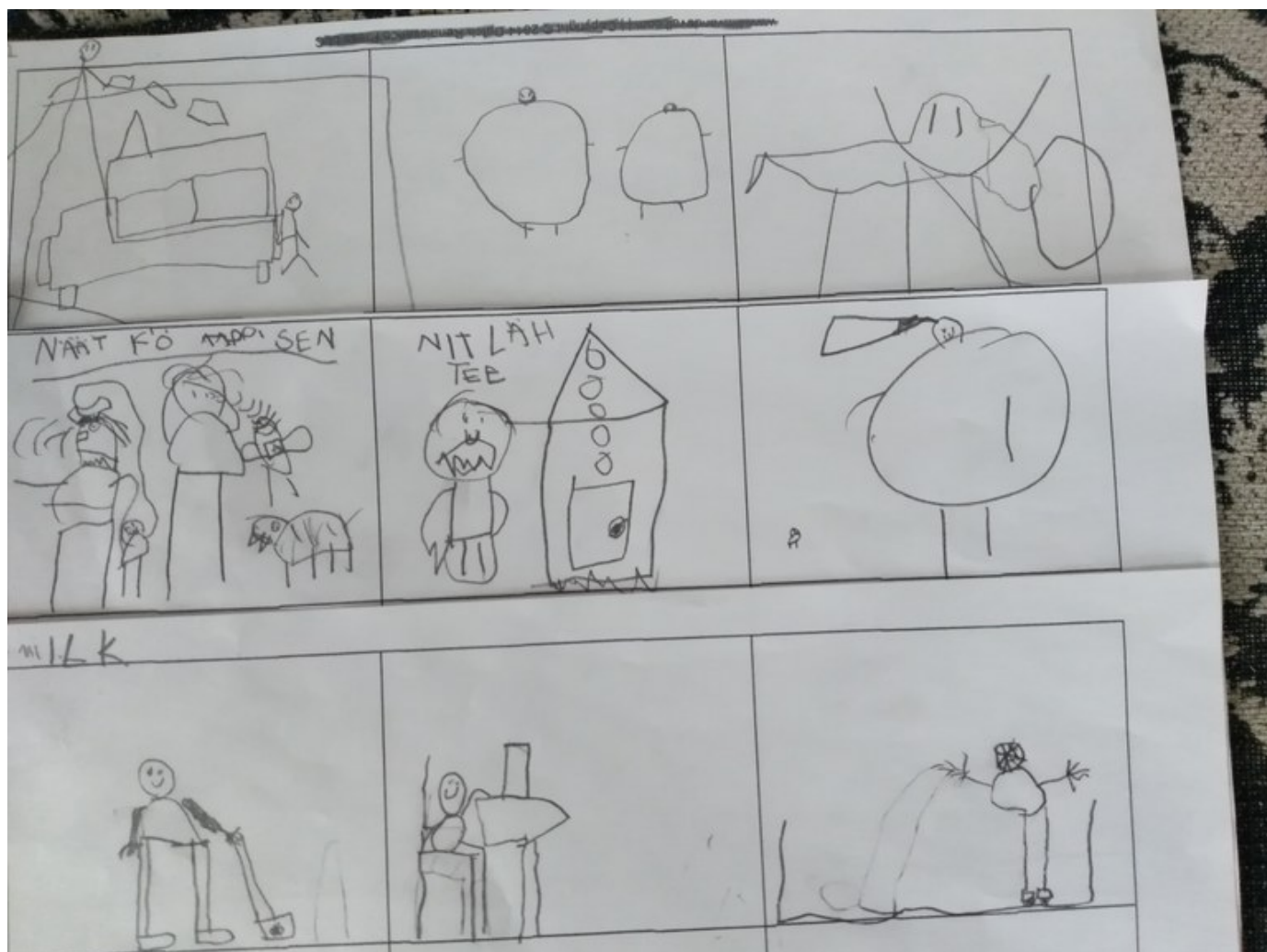
VarKi-koulutuksen tavoitteena oli tukea kielenopetuksen varhentamista ja antaa työkaluja kielenoppimisen varhentamiseen. Halusin toteuttaa VarKi-projektini opetuksena, jossa käytin toiminnallisia menetelmiä, jotka tukevat uuden kielen ja kulttuurin omaksumista. Projektini tavoitteita olivat englannin kielen aktiivinen käyttäminen ja sen käytön tukeminen (myös avustaen suomen kielellä).

Toteutin projektini esikoulussa ja alakoulun luokilla 1–6. Oppilaat olivat tuttuja edeltäviltä vuosilta sekä englannin kielen että muiden aineiden opetuksen osalta. Projekti toteutettiin alkuvuodesta 2018 kuuden viikon aikana, kolmena päivänä viikossa. Alakoulussa pidin suunnittelemani opetustuokioita eri luokissa, joissa oli 52 oppilasta esikoulussa ja 1.–3. luokilla (ykkösryhmä). Sen sijaan kakkosryhmäläisille eli 4.–6.-luokkalaisille pidin englantia ja sen lisäksi englannin kieli tuli mukaan myös muiden aineiden, esimerkiksi matematiikan ja ympäristöopin tunneille. 5.-luokkalaisille englannin kieli tuli tutuksi myös draaman kautta, koska koulu pyysi minua käyttämään draamaa osana projektiani. Varki-koulutuksen ja kieliprojektini aikana opiskelin samaan aikaan erityisryhmän ohjausta ja draaman tekemistä erityisryhmässä. 4.–6. luokissa oli 49 oppilasta. 3.-luokkalaisilla englanti oli alkanut syyslukukauden alusta ja 4.–6.-luokkalaisilla 3. luokan alusta. Esikoululaiset ja 1.–2. luokkien oppilaat eivät vielä opiskelleet englantia.

Projektia toteuttaessani annoin oppilaille mahdollisuuden kertoa piirtämällä omasta kielenoppimisestaan. Kysyin heiltä, mistä, miten, keneltä ja missä he oppivat kieltä.

Kuvat 1.–3. Esikoululaisten ja 1. luokan oppilaiden piirtämiä kuvia kielenoppimisesta.

Kielenoppimista tapahtuu monessa paikassa, kuten lasten piirroksissa tulee hyvin esille. Ensimmäisiä englannin kielen kirjoittamisen yrityksiäkin näkyy jo. Kielen kirjoittaminen rakentuu alkuvaiheessa enemmän kuullun kielen matkimiseen.

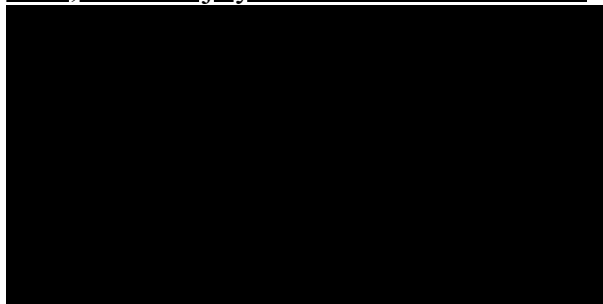
Pyrin käyttämään mahdollisimman monenlaista opetusmateriaalia projektissani, ja mielikuvituksen sekä toiminnallisten osien avulla tuotetut oppimistuokioiden kiinnostivat oppilaita. Kävin läpi ideoita materiaaleista projektin alussa kunkin esikoulun ja 1.–3. luokan opettajan kanssa. Vuosien varrella olen kerännyt omaa materiaalia, ja projektia varten löysin myös uusia ideoita, kuten yleiseen käyttöön tarkoitettuja kuvia verkosta. Opetusmateriaalilla leikillistin mm. sanojen, numeroiden ja värien opetusta. Materiaalissa oli oppilaiden luokkahuoneisiin, koulupäivään ja ennalta sovittuihin aiheisiin liittyviä sanoja, ja pyrin tekemään tehtävistä mahdollisimman monia taitotasoja palvelevia lisäämällä joko ymmärtämistä helpottavia sanoja tai vaikeampia osioita saman aihepiirin tehtäviin.

Toteutin opetuksen siten, että esimerkiksi esikoululaisille pidin toiminnallisia oppimistuokioita. Esikoululaiset oppivat mm. sanoja (esimerkiksi värien nimiä) englanniksi. Heidän vanhemmiltaan tulikin positiivista palautetta, jossa he ihmettelivät, kuinka lapset oppivat niinkin lyhyessä ajassa monia uusia sanoja ja olivat niin innoissaan kielenoppimisesta.

Alakoululaiset oppivat uusia sanoja, ja heidän tietoisuutensa englannin kielestä laajeni. He kokivat, kuinka englannin kieli limittyi heidän oman äidinkieliensä, puhutun kielen ja kulttuurinsa sisään.

Video 3.-luokkalaisten oppilaiden aamiaispöytätuokiosta

Kieli, koulutus ja yhteiskunta - kesäkuu 2018

Play Video

Play

Mute

Current Time

0:00

/

Duration Time

2:18

Loaded: 0%

Progress:

0%

Stream

Alakoululaiset saivat maistaa kieltä myös muilla kuin englannin tunneilla, esimerkiksi matematiikan ja historian tunneilla, ja näin englannin kieli tuli tutuksi englannin luokan ja muiden luokkahuoneiden ulkopuolella. Luokissa useat opiskeluun liittyvät esineet saivat englanninkielisen vastineen, kun oppilaat kiinnittivät niihin nimilaput englanniksi.

Oppilaat saivat projektin aikana laajemmin ja useammin lukea sanoja esimerkiksi koulun seiniltä sekä wc:n, luokkien ja opettajainhuoneen ovista. Myös henkilökunta harjaantui lukemaan englanninkielisiä vastineita arkipäivän esineille opettajainhuoneeseen, kopiohuoneeseen ja ruokalaan kiinnitetyistä englanninkielisistä lapuista.

VarKi-projektin aikana huomasi eräässä luokassa oppilaan erilaisen kulttuuritaustan ja monikielisyyden merkityksen vieraan kielen oppimisessa. Projektin toteuttaminen toi esille oppilaan omat tarpeet haastavampien tehtävien osalta englannin tunneilla. Oppilas kertoi palautteessaan projektin jälkeen, että hän haluaisi saada jatkossa useammassakin oppiaineessa enemmän kaksikielistä opetusta suomen ja englannin kielellä. Hänen kotonaan puhutaan kahta kieltä, ja omasta mielestään hän hyötyisi kaksikielisyydestä koulun arjessa.

Käydessäni keskustelua projektin lopulla VarKin annista erityisopettajan kanssa olimme samaa mieltä siitä, että vieraan kielen oppimisessa on hyvä oppia hahmottamaan ensin omaa äidinkieltä ja sitten oppia erilainen, itselle sopiva tapa vieraan kielen oppimiseen. Kielenopetuksessa on selkeä tarve eriyttämiseen.

Oppilailla, joilla on oppimisvaikeuksia, on toisinaan vaikeuksia omatoimisessa työskentelyssä. Siksi opetuksessa tulisi käyttää erilaisia tekniikoita, jotka mahdollistavat oppilaiden oppimisen omatoimisuuteen. Vieraan kielen opetus voi perustua toiminnallisiin ja luoviin työtapoihin, joihin kaikilla on mahdollisuus osallistua. Esimerkiksi draama on hyvä vaihtoehto perinteisen luokkaopetuksen rinnalle. Draaman kautta kasvatetaan oppilaan itsetuntemusta, aktiivista osallisuutta ja ilmaisutaitoja. Draaman kautta harjoitelluilla mielikuvilla voidaan myös luoda oppilaalle mahdollisuuksia käydä läpi jännittäviä ja hankalilta tuntuja tilanteita sekä tukea jo oppitunneilla läpikäytyjä asioita.

Projektini aikana toteutin 5.-luokkalaisille englanninkielistä draamaa. Luokka ei ollut aikaisemmin tehnyt draamaa englanniksi. Sovimme luokan opettajan kanssa, että draamaopetus tukisi jo englannin tunneilla läpikäytyjä sanoja ja asioita. Draaman kulku oli sellainen, että luokka jaettiin kolmeen ryhmään, joista jokaiseen tuli 7 oppilasta. Oppilaat olivat käyneet läpi englannissa kulkuneuvojen nimiä, kysymyksiä ja paikkoja, joten oppilaiden itse kirjoittamat vuorosanat englanniksi liittyivät näihin aiheisiin. Ryhmille annettiin draaman tapahtumapaikat. Poliisiasemalla poliisit kertoivat, ketä he olivat nähneet työvuoronsa aikana ja missä tämä oli tapahtunut. Kaupungin keskustassa oppilaiden tehtävänä oli neuvoa turisteja, miten ja millä pääsee erilaisiin paikkoihin kaupungissa. Linja-autoasemalla virkailijat ja bussinkuljettajat neuvoivat matkustajia, kuinka päästä haluttuihin paikkoihin.

Draamaopetus on yhteisoppimista, ja se pohjautuu erilaisiin kokemuksiin.

Draamaryhmäkokemukseni myötä ajattelen myös itse enemmän oppimista erityisryhmien silmin. Erityisryhmän (kehitysvammaisten draamaryhmä) ohjaaja, dramaturgi-ohjaaja Kari Toiviaisen (2018) mukaan erityisryhmän jäsenille oppiminen voi olla vaikeampaa kuin normaalissa kontekstissa oppiville, mutta ei se silti tarkoita sitä, että he eivät kokisi tai oppisi asioita. He tekevät sen omalla tavallaan. Erityisryhmän jäsenet osaavat heittäytyä asioiden tekemiseen draaman keinoin, ja heidän käsitystään oppimisesta eivät kahlitse normaalissa kontekstissa totutut ajatukset, kiteytti Kari Toiviainen (2018) erityisryhmän ohjaamisen ytimen.

Kieliprojektini lopussa keräsin palautetta ja kehittämisehdotuksia kirjallisesti luokkien opettajilta, oppilailta ja henkilökunnalta. Palautetta varten jaoin oppilaille, opettajille ja henkilökunnalle valmistamani lomakkeet, joihin he kirjoittivat omat kommenttinsa projektista.

Oppilaat antoivat seuraavanlaista palautetta VarKi-projektista: "Opin paljon sanoja enkuseen", "Opin numeroita, eläimiä ja värejä", "Oppii juttelemaan asioista", "Kiinnostuin englannista enemmän", "[Parasta oli] se kun kiinitettiin niitä lappuja eri paikkoihin", "Opin matikkaa", "Opin ruokasanoja esim. bread", "Huomasin kuinka helppoa ja kivaa on oppia Englantia", "[Parasta oli] se leikkiruokailu kun minä opin pari sanaa", "[Parasta oli] kun harjoiteltiin aamupalapöydässä

olemista”, ” [Parasta oli] että me harjoteltiin ruoka pöydässä olemista (englanniksi)” ja ”Mukavinta oli kun opettelimme olemaan aamiaispöydässä”. Oppilaiden palaute kuvastaa hyvin toiminnallisten oppituntien suosiota. He tykkäsivät paljon yhteisistä englanninkielisistä oppimistuokioista. Luokat tarvitsivat myös suomenkielistä tukea sanojen ja ohjeiden ymmärtämiseksi, esikoululaiset ja ensimmäisen luokan oppilaat enemmän kuin vanhemmat oppilaat.

Opettajat kertoivat palautteessaan, mikä oli parasta VarKi- projektissa: ”Kun huomasi lasten oppimisen/osaamisen”, ”Kielenoppimisjaksosta saadaan enemmän ja monipuolisia tuloksia, jos kielikoulutus olisi säännöllistä ja kestäisi vuodesta esim. kolmeen vuoteen”, ”Kun kielenoppimista viedään lisää keskustelun/puhumisen suuntaan”, ”Enemmän leikkejä/pelejä englanniksi”, ”Pientenkin oppilaiden kanssa voi ottaa silloin tällöin enkun juttuja eri oppiaineissa” ja ”Toiminnalliset tunnit (väritystehtävät, askartelut, aamupalapöytä..), värien oppiminen”. Opettajien kommentteista voi päätellä, että projekti onnistui tavoitteessaan lisätä tuntien toiminnallisuutta, oppimisen iloa ja oppimista yhdessä sekä esikoululaisten että 1.–3.-luokkalaisten osalta. Toteutustapaa pidettiin koulun arkeen sopivana lähestymistapana. Leikit ja pelit antoivat mahdollisuuden matalan kynnyksen toteuttamiseen kielen oppimisessa ja sen maistelussa.

4.–6.-luokkalaisten eivät olleet varsinaisen varhennuksen kohde, joten ristiriitainen palaute heidän tunneistaan heijastelee opettajien erilaisia opetustapoja ja tottumuksia. Esimerkiksi esikoulun ja 1.–3.-luokkalaisten opettajat olivat heti mukana erilaisten toiminnallisten oppituntien toteutuksen takana, kun taas 4.–6.-luokkalaisten opettajat toteuttivat enemmän oppitunteja omien suunnitelmiansa mukaan. Henkilökunta kertoi myös omasta kielenoppimisestaan: ”Opettelen kieliä mm. TV:n, tietokoneen ja laulujen välityksellä” tai ”Opin kieliä kuuntelemalla, toistamalla sanoja useita kertoja ja lukemalla”.

Itse ajattelin projektistani, että oli ihana nähdä useiden oppilaiden nousevan passiivisesta oppimisesta uuteen aktiivisuuden tilaan. Toiminnallistaminen on hyvä juttu, kunhan takataskussa on myös muita eväitä opetuksen toteuttamiseen. Oppilaita voidaan ohjata esimerkiksi kokemuksellisten ja oppilasta aktivoivien työtapojen pariin.

Kielten oppimisen uudet tuulet

Tulevaisuuden suurin haaste suomalaisessa kielikoulutuksessa lienee kielivalintojen ja kielitarjonnan yksipuolistuminen, ja siksi intoa monenlaisten kielten valintaan pitäisi saada lisää. Muutoksen tarpeet näkyvät oppilaiden kieltenopiskelun vähenemisenä (Pyykkö 2017). Oppimisilmapiiriin positiivisuuden lisääminen uutta kohtaan on tärkeää: ”Lapsia tulisi kehua heidän vahvuuksiensa kautta, ja siten saada heidät ajattelemaan myös omaa oppimistaan positiivisten kokemusten kautta” (Seligman 2008: 291).

Monella oppilaalla esiintyy nykypäivänä haluttomuutta tehdä töitä kielen oppimisen eteen. VarKi-projektin aikana oppilaat kommentoivat esimerkiksi: ”En minä tätä osaa” tai ”En voi osata tätä. Eihän äitikään osannut auttaa tässä tehtävässä”. Vieraiden kielten käyttämisestä saatetaan pelätä, ellei virheettömästä taidosta ole täyttä takuuta. Asia korostuu etenkin suullisessa kielitaidossa. Kuitenkin kun oppilas käytännössä uskaltautuu kokeilemaan ja sitten myöhemmin kuuntelemaan omaa vieraskielistä puhettaan, madaltuu kynnyks käyttäjä kieltä erilaisissa tilanteissa. Esimerkiksi VarKi-projektin aikana eräs kielenopiskelunsa alkupäässä oleva oppilas löysi kipinä kokeilemalla käytävien seinillä ja luokassa olevien sanojen lausumista ääneen useamman kerran. Kokemus antoi lisää itseluottamusta yrittää opetella ja lausua vieraan kielen sanoja.

Haapaniemen ja Rainan (2014) mukaan nykyaikainen oppimiskäsitys avaa koulun paikaksi, jossa oppilaat ovat ryhmässä motivoituneita ja uteliaita oppimista kohtaan. He haluavat osallistua asioihin, ja luokan me-henki vaikuttaa koko ryhmän oppimiseen. Esimerkiksi ryhmän tunnetiloja kannattaa hyödyntää viisaasti niin, että ne tukevat oppimista ja ohjaavat oppilaita toimimaan oppimistilanteissa mielekkäästi. Oivalluksia, kuten ”Voin oppia muilta ryhmän jäseniltä uusia asioita”, kannattaa ruokkia. Pohdin projektini jälkeen, miten suuri merkitys oppilaille on sillä, että he pääsevät itse tekemään konkreettisia asioita ja vaikuttamaan esimerkiksi omien projektiansa ulosantiin valitsemalla omat persoonalliset kanavansa ja tapansa sanoa asioita.

Myös opetushenkilökunnan yhteistyön lisääminen yli oppiaine- ja aluerajojen voisi avata toivottua uutta ajattelua ja uusia yhteistyömahdollisuuksia. Opettajilla on hyvät mahdollisuudet lisätä oppimiskokemusten mielekkyyttä. Esimerkiksi draaman käyttäminen osana projektiani antoi sekä oppilaille että opettajalle toisenlaisen tavan opettaa ja oppia asioita.

Koulun arki muuttuu yhä monikulttuurisemmaksi. Koulun tehtävänä on vahvistaa oppilaan identiteettiä, omaa kieltä ja kulttuuria. Lisäämällä oppilaiden tietämystä eri kulttuureista, kielistä ja monikielisyydestä pyritään lieventämään kieli- ja kulttuurierojen vaikutusta oppimistuloksiin ja kouluviihtyvyyteen. Monikulttuurisuus luokissa on voimavara, ja se antaa paljon erilaisia näkökulmia, tapoja ja tietoja sekä positiivista ilmapiiriä opetuksen toteuttamiseen. Koulun tulee huomioida jokainen oppilas linkittämällä koulun arki oppilaiden omaan kulttuuriin ja kokemuksiin. Vieraan kielen taidon harjoittelu voisi rakentua autenttisista toiminnallisista tilanteista, joista oppilaat saisivat positiivisia kokemuksia.

Toiminnallinen, käytännön ja arjen tilanteisiin painottuva kielenoppiminen on tätä päivää. Kieltenoppimisen tie voidaan kääntää mahdollisuuksien tieksi. Tähän tavoitteeseen pääseminen vaatii sekä yhteisiä ponnisteluja että onnistumisia ja ehkä toisinaan myös yhteisiä kompastumisia. Toivon, että kaikille VarKi-projektiin osallistuneille jäi mieleen nämä kaksi ajatusta: ”Vieraan kielen käyttäminen on jees” ja ”Kyllä minä osaan!”.

Sabrina Lehtomaa on VarKi-koulutuksen osallistuja, jolla on useamman vuoden kokemus koulun arjesta. Hän on myös ollut mukana oppimassa erityisryhmän ohjaamista ja ohjaamassa draamaa erityisessä teatteriryhmässä.

Lähteet

Elinkeinoelämän keskusliitto (2014). *Kielitaito on kilpailuetu. EK:n henkilöstö- ja koulutustiedustelu*. Helsinki: Elinkeinoelämän keskusliitto. Saatavilla: <https://ek.fi/wp-content/uploads/Henko-2014.pdf> (<https://ek.fi/wp-content/uploads/Henko-2014.pdf>)

Haapaniemi, R. & L. Raina (2014). *Rakenna oppiva ryhmä – pedagogisen viihtymisen käsikirja*. Opetus2000. Jyväskylä: PS-kustannus.

Hellström, M., P. Johnson, A. Leppilampi & P. Sahlberg (2015). *Yhdessä oppiminen – Yhteistoiminnallisuuden käytäntö ja periaatteet*. Helsinki: Into Kustannus Oy.

Huhta, M. (1999). *Language/Communication Skills in Industry and Business. Report for Prolang/Finland*. Helsinki: Opetushallitus. Saatavilla: https://www.oph.fi/download/47735_skills42.pdf (https://www.oph.fi/download/47735_skills42.pdf)

Pyykkö, R. (2017). *Monikielisyys vahvuudeksi. Selvitys Suomen kielivarojen tilasta ja tasosta*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017: 51. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Saatavilla <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160374/okm51.pdf> (<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160374/okm51.pdf>)

Seligman, M. (2008). *Aito onnellisuus: Positiivisen psykologian keinoin täyteen elämään*. Jyväskylä: Art House.

Ståhlberg, P. (2012). Kieltenopetus suurten haasteiden ja muutosten edessä. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 3(5). Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-lokakuu-2012/kieltenopetus-suurten-haasteiden-ja-muutosten-edessa> (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-lokakuu-2012/kieltenopetus-suurten-haasteiden-ja-muutosten-edessa>)

Toiviainen, K. (2018), dramaturgi-ohjaaja, Teatteriryhmä Villiviinin (erityisryhmä) ohjaaja. Haastattelu 16.4.2018.

Artikkeliin viittaaminen

Lehtomaa, S. (2018). Enkku ulos luokkahuoneista – toiminnallisia ratkaisuja kielenopetukseen koko koululle. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 9(4). Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-kesakuu-2018/enkku-ulos-luokkahuoneista-toiminnallisia-ratkaisuja-kielenopetukseen-koko-koululle> (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-kesakuu-2018/enkku-ulos-luokkahuoneista-toiminnallisia-ratkaisuja-kielenopetukseen-koko-koululle>)